

S. Sayısı : 74

İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2848 sayılı kanuna müzeyyel kanun lâyihası ve İskân kanunu muvakkat encümeni masbatası (1/679)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/204

21 - I - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2848 sayılı kanuna zeylen Sırhat ve içtimaî muavenet vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri heyetince 18 - I - 1937 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Bu kanunun niçin yapıldığı

1 — İskânın Dahiliyeye bağlı bulunduğu ve bu işlerin inkişafa başladığı 1934 - 1935 malî yıllarında Trakya vilâyetlerinde muhacirler için yapılmakta olan ev inşaatına muktazi kerestelerin tedarikinde müşkülâta uğranması ve haddi zatında istenilen miktarda kerestenin mevcut olması ve tedarikinin uzun zamanlara mütevakkrif bulunması dolayısıyla göçmen evlerinin bir an evvel yapılmasını temin maksadile lüzumu olan kerestelerin hariç memleketlerden getirilmesi düşünülmüş ve faaliyete geçilmiştir.

Bu meyanda Romanyanın (Sarsınlar) ve (Deliyusuflar) köyleri halkından (94) çiftçi ailesinin Evkaf umum müdürlüğü ile yaptıkları anlaşma üzerine Vekiller Heyetinden sadır olan 4-XI-1935 tarih ve 2/3638 sayılı karara tevfikan Evkaftan satın alınan küçük ve büyük Çeltikçi çiftliklerinde yapılacak evler için muktazi (544) metre mikâbı keresteyi muhacirler beraberlerinde getirmişler ve Vekiller Heyetinin 5 - X - 1936 tarih ve 2/3321 sayılı kararna ve gümrük tarife kanununun 13 ncu maddesine istinaden gümrük resminden tecil edilmişlerdir.

2 — İskân işlerinin vekâletimize intikali esnasında Trakya ve Kocaeli vilâyetlerinde yapılmasına lüzumu katî hâsıl olan (5,308) ev için muktazi (30,000) metre mikâbı keresteye mukabil ancak elimizde (15,000) metre mikâbı kereste mevcut olması ve geriye kalan (15,000) metre mikâbı kerestenin inşaat mevsimi içinde dahilden hiç bir suretle tedarikine imkân bulunmaması; vekâletimizi de aynı suretle hariçten kereste tedariki yoluna sevk etmiştir.

Bu hususta İktisad ve Hariciye vekâletleri ile yapılan temaslarda tebaamızın Romanya Hükümetinden 234 000 türk lirası alacakları olduğu anlaşılması üzerine türk tüccarlarımızın Romanya Hükümetinden alacakları olan bu 234 000 Türk lirası mukabilinde Romanyadan kereste mubayaa edilmesi ve alınacak kereste parasının Türkiyede Cümhuriyet merkez bankasına alacaklı Türkler namına bloke edilmesi karargir olarak bu suretle kereste tedariki cihetine girilmiştir.

4 teşrinievvel 1936 tarihli Türkiye - Romanya Clearing anlaşmasına bağlı karşılıklı mütedahil matlûbata dair gizli protokolün 4 ncu maddesi : (Bu takas ve mahsub muamelesinden sonra Romanyanın Türkiyeye kalacak ticarî borç bakiyesi doğrudan doğruya Türkiye Cümhuriyeti Hükümeti tarafından romen kerestesi ithal edilmek suretile Türkiye Cümhuriyeti merkez bankası nezdinde ihdas edilecek ve resmî rayice istinad eyleyecek muadil kıymetteki bir mevcut ile tasfiye olu-

nacaktır) esasına dayanılarak Yüksek Vekiller Heyetinden alınan 10 - VII - 1936 tarih ve 6/2347 sayılı karar veçhile Romanyadan ihtiyacımız olan (15 000) metre mikâbı kerestenin mubayaası ve Tekirdağına gönderilmesi zmnında elçiliğimize tebliğat yapılmış ve 25 eylül 1936 ve 5 teşrinievvel 1936 tarihli iki mukavele ile bu (15 000) metre mikâbı kereste mubayaa edilmiştir.

Şimdiye kadar bu keresteden (7 000) metre mikâbı miktarı gelmiş ve gerisi de gelmek üzere-
dir.

3 — Alınan bu keresteler ancak 1936 senesi içinde yaptırmakta olduğumuz göçmen evlerinin ke-
reste ihtiyacına tekabül edeceğinden 1936 senesi içinde Romanya ve Bulgaristandan alınan ve Orta
Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen (32 000) muhacire 1937 yılı içinde yapacağımız (8 000) evin
ihtiyacı için bu yıl içinde (50 000) metre mikâbıkeresteyi bu inşaat mevsiminde tedarik etmek mec-
buriyetinde bulunmaktayız.

4 — Romanya Hükûmeti ile yapılan ve Roman yadaki Türklerin mecburî hicretine dair olan
mukavelenameye göre beş sene içinde Romanyada mevcut 112 000 Türkü ana vatana almaya
mecbur olduğumuz gibi Bulgaristandan da her sene lâakal 15,000 ve Sovyet Rusya ile cenub hu-
dudlarından, adalardan, Yugoslavyadan dahi en aşağı 1500 - 2000 olmak üzere her sene vasatî ola-
rak 3500 - 4000 soydaş memlekete getirmek ve bütçe vüsatı nisbetinde yerleştirmek zaruretile kar-
şılınmaktayız.

Bu suretle getirilecek ve getirilmiş olan göçmenler için her sene en aşağı bir hesabla 8,000 - 10,000
ev yapmak ve yeniden kurulacak köylerin de her türlü tesisatının inşa etmekle vekâletimiz mükellef
bulunmaktadır.

Bu inşaat ve tesisat için tanzim kılman ve Nafia vekâletince tasdik edilen plânlara göre asgarî
bir hesabla her sene 40,000 - 45,000 metre mikâbı keresteye ihtiyaç vardır.

Bu kerestelerin üçte birinin ve nihayet yarısının her sene inşaat mevsimine kadar dahilde Ziraat
vekâletince gösterilecek orman mntakalarından temin ve mamul bir hale ifrağının mümkün olduğ-
nu kabul etsek bile mütebakisini yukarıda arz ve izah edildiği üzere hariç piyasalardan celb ve temin
etmek zarureti mevcut bulunmaktadır.

5 — Bu suretle gerek dahilden temin ve ormanlar civarındaki istasyonlarda hazırlanacak ve ge-
rekse hariçten getirilip iskelelerimizde depo edilecek olan bu mühim miktardaki kerestelerin iskân
inşaat mahallerine kadar nakilleri mühim bir tahsisata ihtiyaç hissettirecektir.

2510 sayılı kanunun 15 nei maddesi mucibince muhacirleri, mültecileri bütün eşya ve hayvanlarını
parasız nakleden Devlet kara ve deniz nakil vasıtalarının bu suretle hazırlanacak iskâna aid kereste-
leri de cari asgarî tarifenin % 50 si nisbetinde tezilât ile nakletmesi iskân bütçesine feyizli bir yar-
dım olacak ve iskân işlerini kolaylaştırmış bulunacaktır.

Binaenaleyh yukarıdan beri izah edildiği veçhile 935 malî yılı bidayetinden itibaren muhacirlerin
beraberlerinde beşer metre mikâbı olarak getirdikleri ve muhacir evleri inşaatında kullanılmak üzere
Hükûmete tevdi eyledikleri 544 metre mikâbı kereste ile 1945 malî senesi nihayetine kadar bu
suretle getirecekleri ve muhacir evleri inşaatında kullanılmak üzere Hükûmete satacakları ve kereste
açığını kapamak için dış memleketlerden tedariki muktazi kerestelerin gümrük rüsumile sair bilü-
mum rüsum ve tekâliften muaf tutulması ve gerek hariç memleketlerden satın alınacak ve gerek dahil-
deki ormanlardan hazırlanacak kerestelerin iskân mahallerine Devlet demiryolları ile nakilleri esna-
sında cari asgarî tarifenin % 50 si miktarında nakil ücreti alınması girişilen muazzam işin daha iyi
başarılmasını mucib olacağından bu zaruretler bu kanun lâyihasının yapılmasını ve tedvinini mecbu-
rî kılmıştır.

İskân kanunu muvakkat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İskân kanunu muvakkat E.

Karar No. 4

Esas No. 1/679

26 - I - 1937

Yüksek Reisliğe

İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2848 sayılı kanuna müzeyyel olup Başvekâletin 21 ikinci kânun 1937 tarih ve 6/204 sayılı tezkeresile gönderilen kanun lâ-yihası encümenimize havale edilmekle Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili ile Gümrük ve inhisarlar vekâleti ve Devlet demiryolları mümessilleri hazır olduğu halde 25 - I - 1937 pazartesi günü müzakere edildi.

Muhacirlerin iskânı için her yıl lâzım gelen (50 000) metre mikâbr keresteyi dahilde tedarike imkân bulunmayacağı verilen izahattan anlaşılması olmakla bu kerestelerin hariçten gümrüksüz getirilmesi ve muhacirler tarafından getirilmesi muvafık görülmüş ve bunların dahilde Devlet demiryolları ile asgarî tarifelerin yarısı

bedelile nakilleri de iskân işinin teshil ve tesiriine büyük âmil olacağından bu da maslahata uygun bulunmuş olmakla Hükümetin kanun lâ-yihası aynen kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin yüksek tasvibine arzolanmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

İs. K. Mu. E. R. N.	M. M.	Kâtib
Edirne	Edirne	Tokad
Ş. Aykut	Ş. Aykut	G. Pekel
Bolu	Bursa	Denizli
I. Uzman	F. Güvendiren	S. A. Tokad
Edirne	İzmir	Mardin
F. Kattakıran	H. Aksoy	Dr. E. Bevent
Muş	Balıkesir	
Ş. Çiloğlu	Ö. Evren	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesina dair olan 2848 sayılı kanuna müzayyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Aşağıda «A» ve «B» fıkralarında yazılı kayid ve şartlar dahilinde dış memleketlerden Türkiyeye ithal edilecek keresteler gümrük resmi ile sair bilûmum rûsum ve tekâliften muaftır:

A) 2510 ve 2848 sayılı kanunlar hükümlerine göre muhacirler için yaptırılacak evler ve müştemilâtı ile diğer tesisatta kullanılmak üzere Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından dış memleketlerden 1936 malî yılı iptidasından itibaren 1945 malî yılı sonuna kadar getirilmiş ve getirilecek olan mamul keresteler,

B) Usulü dairesinde izin verildikten sonra 2510 ve 2848 sayılı kanun hükümlerine göre 1935 malî yılı bidayetinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti dahilinde yerleşmek veya iskân edilmek üzere dış memleketlerden Türkiyeye muhacir olarak gelen veya nakil masrafları Devletçe tesviye edilerek getirilen muhacirlerin, her aile için beş metre mikâbmı geçmemek ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından tayin edilecek evsafa bulunmak üzere 1945 malî senesi sonuna kadar beraberlerinde getirecek ilk girim kapılarında Hükümetçe tayin edi-

len bedel mukabilinden iskân emrine terkettikleri ve edecekleri keresteler.

MADDE 2 — Muhacirlerin iskânna aid inşaatta sarfedilmek üzere Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından Devlet demiryolları sevkolunacak kerestelerden nakil esnasında cari asgarî tarifinin yüzde ellisi nisbetinde nakil ücreti almır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerini yürütmeğe Maliye, Nafia, Sıhhat ve içtimaî muavenet, Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

18 - I - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen